

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/28/2017
Identifikačné číslo spisu:	8114211673
Dátum vydania rozhodnutia:	24.05.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8114211673.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne P., bývajúcej vo Q., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanej TELESERVIS PLUS a. s., so sídlom v Bratislave, Staré Grunty 7, IČO: 35 717 769, zastúpenej JUDr. Alanom Strelákom, advokátom so sídlom v Bratislave, Na vršku 12, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20 C 168/2014, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 9. mája 2016 sp. zn. 23 Co 46/2015, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove z 9. mája 2016 sp. zn. 23 Co 46/2015 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. septembra 2014 č. k. 20 C 168/2014-43 v spojení s opravným uznesením z 13. februára 2015 č. k. 20 C 168/2014-83 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve zo 6. septembra 2012 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou je neplatná a rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzťah založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 520121338 medzi žalobkyňou a žalovanou je vzťahom spotrebiteľským. Žalobkyňa bola od uzavretia zmluvy v postavení spotrebiteľa a žalovaná v postavení dodávateľa. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly nárokov uplatnených veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. V zmysle vyššie uvedenej dohody žalovaná vyzvala zamestnávateľa žalobkyne na zrážanie mesačnej čiastky v najvyššej možnej zákonnej výške až do úplného zaplatenia dlhu, ktorý bol k 23. januáru 2013 vo výške 1 092,- eur. Zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovaná uskutočňuje zrážky zo mzdy, neobsahuje viaceré náležitosti údaj podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, a to podľa § 9 ods. 2 písm. j/ ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, § 9 ods. 2 písm. k/ výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným, § 9 ods.

2 písm. i/ úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Poskytnutý úver je preto potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Podľa dohody o zrážkach zo mzdy bola pohľadávka zo zmlúv vo výške 1 431,60 eur, pričom žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 800,- eur. Už v čase uzatvorenia dohody si žalovaná musela byť vedomá, že zmluva neobsahuje všetky náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a že úver je bezúročný a bez poplatkov, a teda uzatvorením takejto dohody žalovaná obišla ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch a súdnu kontrolu neprijateľných zmluvných podmienok. Preto z uvedeného dôvodu súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 9. mája 2016 sp. zn. 23 Co 46/2015 odvolanie žalovanej odmietol postupom podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p., teda ako odvolanie podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený, a rozhodol o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal JUDr. Alan Strelák tvrdiac, že zastupuje v konaní žalovanú. Odvolanie v danej veci je podpísané JUDr. Alanom Strelákom a opatrené jeho pečiatkou, existencia dohody o zastúpení žalovanej JUDr. Strelákom však nebola v konaní preukázaná. Keďže na výzvu odvolacieho súdu JUDr. Strelák nepredložil splnomocnenie oprávňujúceho na podanie odvolania za žalovanú v tejto právnej veci, nie je možné mať za to, že uvedené podanie je podaním žalovanej. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná prostredníctvom advokáta JUDr. Alana Streláka. Namietala, že napadnuté uznesenie je nesprávne, pretože trpí vadou podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). Uviedla, že odvolací súd bez toho, aby boli splnené podmienky na postup v zmysle ustanovenia § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p., odmietol odvolanie JUDr. Alana Streláka, právneho zástupcu žalovanej, proti uzneseniu súdu prvej inštancie ako podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený, a to napriek tomu, že súd prvej inštancie konal s právnym zástupcom žalovanej riadne a bez výhrad na základe všeobecného plnomocenstva zaregistrovaného v správnom registri súdu prvej inštancie pod 1 SprO 861/2013. Podľa názoru žalovanej, odvolací súd nesprávne posúdil skutočnosť, že žalovaná nebola v konaní nikým zastúpená a tiež skutočnosť, že odvolanie údajne podala na to neoprávnená osoba. Ako žalovaná uviedla, právny zástupca žalovanej 14. augusta 2013 doručil súdu prvej inštancie plnomocnenstvo z 29. júla 2013, ktorým ho žalovaná splnomocnila na zastupovanie vo všetkých konaniach pred súdom prvej inštancie a na základe žiadosti žalovanej o založenie a zaregistrovanie plnej moci do spisov súdnej správy súdu prvej inštancie bola právnomu zástupcovi žalovanej doručená odpoveď súdu prvej inštancie z 15. augusta 2013, ktorou tento súd oznámil právnomu zástupcovi žalovanej, že „Plnomocnenstvo z 29. júla 2013, ktorým spoločnosť TELESERVIS PLUS a. s. Bratislava splnomocňuje advokáta JUDr. Alana Streláka, bolo v správnom denníku Okresného súdu Prešov zapísané pod 1 SprO 861/2013“. Právny zástupca žalovanej ani žalovaná nemali tak jediný dôvod domnievať sa, že konanie právneho zástupcu žalovanej nie je zároveň aj konaním za žalovanú, keďže vychádzali zo skutočnosti, že súdu prvej inštancie je z jeho činnosti a z podkladov zo správneho registra zrejmé, že právny zástupca v konaní koná (je oprávnený konať) v mene a na účet žalovanej, a teda je zároveň oprávnený v mene žalovanej podať aj opravný prostriedok (odvolanie). Vzhľadom na to, že odvolací súd neoprávnene odmietol odvolanie proti prvoinštančnému uzneseniu, dovolateľka žiadala dovolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), riadne zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.), dospel k záveru, že (dovoláním) napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

6. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykána v dovolaní (viď § 428 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že

v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

7. V danom prípade žalovaný uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalovaného odvolacím súdom vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle C.s.p.

9. V čase odvolania žalovanej voči uzneseniu súdu prvej inštancie bol platný a účinný Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) a kto bol oprávnený na odvolanie upravovalo ustanovenie § 201 O.s.p., podľa ktorého účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevylučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že oprávnenou osobou na odvolanie je predovšetkým účastník, pričom účastníkom konania je navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) (§ 90 O.s.p.). Ak sa účastník dá v konaní zastupovať zástupcom a za zástupcu si zvolí advokáta, môže tento procesný úkon v mene účastníka urobiť aj ním zvolený zástupca (advokát). Najvyšší súd Slovenskej republiky vo viacerých rozhodnutiach skonštatoval, že ak odvolanie podáva advokát v mene účastníka konania ako jeho zástupca bez toho, aby doložil plnomocenstvo, prípadne bez toho, aby síce bolo doložené, ale s takými nedostatkami, pre ktoré ho nemožno považovať za plnú moc, nejde o odvolanie podané neoprávnenou osobou. V takomto prípade totiž osoba, v odvolaní vystupujúca ako zástupca účastníka, neuplatňuje v konaní procesné práva vo vlastnom mene, ale procesnoprávny úkon robí za zastúpeného (porovnaj uznesenie NS SR z 30. júla 2004 sp. zn. 2 Cdo 31/2004, uznesenie NS SR z 20. januára 2010 sp. zn. 4 Cdo 16/2009).

10. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že JUDr. Alan Strelák podal v mene žalovanej ako jej zástupcu odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie (č. l. 100 súdneho spisu). Písomné plnomocenstvo, ktoré by preukazovalo jeho oprávnenie za žalovanú pred odvolacím súdom konať, súčasne s odvolaním nepripojil. Keďže týmto úkonom uplatňovala procesné práva v konaní žalovaná a nie zástupca, bolo potrebné túto vadu považovať za odstrániteľný nedostatok podmienky konania a nie za jednu z podmienok prípustnosti odvolania. Z obsahu spisu má dovolací súd za preukázané, že súd prvej inštancie evidoval v správnom denníku pod sp. zn. 1 SprO 861/2013 Plnomocenstvo z 29. júla 2013, ktorým žalovaná splnomocnila JUDr. Alana Streláka (č. l. 140 súdneho spisu), okrem iného na zastupovanie a v mene žalovanej vykonávanie všetkých faktických úkonov aj právnych úkonov, a to aj v rámci súdnych konaní súvisiacich s uplatnením, vymáhaním a exekúciou pohľadávok splnomocniteľa (žalovanej) voči tretím osobám - dlžníkom, aby najmä, nie však výlučne prijímal doručované písomnosti, podával návrhy a žiadosti, uzavieral zmiery, uznával uplatnené nároky, vzdával sa nárokov, podával opravné prostriedky a vzdával sa ich, vymáhal nároky, plnenie nárokov, prijímal ich plnenie a potvrdzoval, dedičstvo odmietal alebo neodmietal. K žalobe žalobkyne sa vyjadrila žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu JUDr. Alana Streláka, ako aj ospravedlnila svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní z dôvodu hospodárnosti (č. l. 24 súdneho spisu), pričom súd prvej inštancie predmetné ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní akceptoval a konal v neprítomnosti právneho zástupcu žalovanej, ako aj vyhlásil v predmetnom spore rozsudok vo veci samej. Súd prvej inštancie rovnako doručoval rozsudok súdu prvej inštancie spolu s opravným uznesením právnomu zástupcovi žalovanej JUDr. Alanovi Strelákovi (č. l. 47 a 83 súdneho spisu). Treba preto prisvedčiť dovolateľke v tom, že právny zástupca žalovanej a ani žalovaná nemali jediný dôvod domnievať sa, že konanie JUDr. Alana Streláka spočívajúce v podaní odvolania nie je zároveň aj konaním za žalovaného, keďže súd prvej inštancie evidoval v správnom denníku pod sp. zn. 1 SprO 861/2013 Plnomocenstvo z 29. júla 2013 a rozsudok doručoval aj právnomu zástupcovi žalovanej.

11. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené konštatuje, že pokiaľ odvolací súd odmietol odvolanie

žalovanej ako podané neoprávnenou osobou, týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalovaná opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.

12. Dovolací súd preto uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.).

13. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.).

14. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.